

ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

— ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ —

Διοικητική Ἐπιτροπή: **Ι. Ν. Ζαγανιάρης, Ι. Δ. Κανδήλης, Α. Δ. Σαραντίτης, Ν. Σ. Καρνής**

ΑΙ ΔΥΟ ΧΗΜΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΥΤΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΜΙΧΑΗΛ Ν. ΠΑΛΑΙΟΓΙΑΝΝΗ, Χημικοῦ
τοῦ Ἐργοστασίου Τεχνητῆς Μετάξης ΕΤΜΑ

Τὰ «Χημικά Χρονικά» φρονοῦν ὅτι ἀνέπτυξαν ἤδη ἐπαρκῶς ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν τὴν, δυστυχῶς, ἀνακύψασαν τελευταίως διαφορὰν μετὰ τῶν ἐκ τοῦ Πολυτεχνείου συναδέλφων. Ταύτην δὲ θὰ παρακολουθήσουν καὶ περαιτέρω, καθ' ὃ ἄλλωστε ἔχουν καθῆκον, μετὰ τῆς δεούσης ἀντικειμενικότητος. Τὸ ἄρθρον ἐπομένως τοῦ κ. Μιχ. Παλαιογιάννη, ἀρθρογραφούντος φυσικὰ ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἀπλοῦ μέλους τῆς Ε.Ε.Χ., κατὰ πάντα περισπούδαστον ἀπὸ ἀπόψεως ἀδιαφιλονίκητου ὀρθότητος ἐπιχειρημάτων καὶ ἐξηκριβωμένων στοιχείων, θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς πλεονασμός. Ἡ ὀδυνηρὰ ὅμως δυσφορία, ἢ ἀγανάκτησις θὰ ἠδύνατο τις νὰ εἴπῃ, τὴν ὁποίαν προεκάλεσε τὰς ἡμέρας αὐτάς, εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς Ε.Ε.Χ., τὸ περίεργον αὐτὸ σχέδιον νόμου τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Χημικοῦ Τμήματος τοῦ Τ.Ε.Ε., μᾶς στερεῖ τοῦ θάρρους νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν φιλοξενίαν τοῦ ἁρθρου εἰς τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ. Ἡ ζῶηρὰ αὕτη δυσφορία ἤς διερμηνεύς γίνεται ὁ κ. Παλαιογιάννης καθὼς καὶ τὸ ὅτι οἱ συναδέλφωι τοῦ Πολυτεχνείου, ὅλως ἀδικαιολογῆτως, ἤρξαντο πρῶτοι χειρῶν ἀδίκων, πρέπει ἐπίσης νὰ δικαιολογήσουν τὸ εἰς τινὰ σημεῖα τραχὺ τὴν ἔκφρασιν ὕψος του.

Η Δ.Ε. ΤΩΝ Χ.Χ.

Τὰ «Χημικά Χρονικά» εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος των λαβόντα ἀφορμὴν ἀπὸ τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα καὶ τὴν τελευταίαν κίνησιν τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου, ἢ μᾶλλον τῶν ἰθυνόντων αὐτούς, ἐναντίον τοῦ ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν χημικῶν ἔργου τῆς Ἐνώσεως μας, ἔθεσαν ὀρθότατα τὸ ζήτημα. Εἰς τὰς ὀλίγας ὅμως γραμμὰς τὰς ὁποίας διέθεσαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκθέσουν ἐν πλάτει ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὰς δύο χημικὰς Σχολὰς καὶ νὰ διαφωτίσουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοὺς ἀναγνώστας των βάσει συγκεκριμένων στοιχείων. Ἐν τούτοις ἡ διαφώτισις αὕτη φρονοῦμεν ὅτι εἶναι πλέον ἀπαραίτητος, παρ' ὅτι ἴσως θὰ λυπήσωμεν πολλοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους ἀποφοιτήσαντας τῆς σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου, μὲ τοὺς ὁποίους μᾶς συνδέουν κοινοὶ ἀγῶνες καὶ τῶν ὁποίων μάλιστα πολλοὶ εἶναι καὶ μέλη τῆς Ἐνώσεως μας. Διότι εἶναι καιρὸς νὰ ἀνασκευασθῆ ἡ ἀπὸ ἐτῶν συνηχισμένη δυσφημιστικὴ κατὰ τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πανεπιστημίου τακτικὴ.

Ἡ Ε.Ε.Χ. καὶ τὰ μέλη τῆς ἐσιώπησαν μέχρι σήμερον εἰς τὴν πολεμικὴν αὐτὴν, διότι ἐπίστευον ὅτι δὲν συνέφερε τὰς γενικωτέρας ἐπαγγελματικὰς ἐπιδιώξεις μας, ὑπὲρ τῶν ὁποίων σκληρῶς ἠγωνίσθημεν καὶ ἀγωνιζόμεθα μέχρι σήμερον, μία ἐνδοταξικὴ διαμάχη τόσο ἀσκοπος καὶ ἀστήρικτος. Ἡ τακτικὴ ὅμως αὕτη τῆς σιωπῆς ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδόλως ὠφέλησε. Τοῦναντίον ἐνίσχυσε τοὺς γνωστοὺς κύκλους, ὥστε νὰ φθάσουν πρὸ ἡμερῶν μέχρι τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ ἀφελεστάτου ἐκείνου σχεδίου νόμου περὶ προστασίας δῆθεν τῆς ἀνυπάρκτου ἐιδικότητός των διὰ τῆς ἐξαφανίσεως ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς παντὸς ἄλλου χημικοῦ ὀθενδήποτε προερχομένου. Διὰ τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι τὸ περιοδικὸν μας θὰ ἐπιτρέψῃ, τοῦλάχιστον εἰς ἡμᾶς, νὰ ὀμιλήσωμεν ἐλευθέρως.

Καθὼς ἔγραψαν ἤδη τὰ «Χημικά Χρονικά», Χημικὴ Σχολὴ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὑπῆρχεν ἐν τῇ πραγματικότητι ἀνέκαθεν, ἐφ' ὅσον ἡ Φυσικομαθηματικὴ Σχολὴ αὐτοῦ ἐχορήγει σχετικὰ διπλώματα. Κατὰ τὸ 1918 ἐδόθη ἀπλῶς, διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Χημικοῦ Τμήματος, καὶ ὁ ἐπίσημος τίτλος εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἤδη Σχολὴν, ἥτις πάντοτε κατήρτιζεν ἀρτιώτατα μορφωμένους χημικοὺς, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων κυρίως στηριζομένη ἐσταδιοδρόμησε καὶ ἠνδρώθη ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς παλαιᾶς αὐτῆς Σχολῆς κατέχουν σήμερον τὰς ἀνωτάτας θέσεις τοῦ κλάδου τόσο εἰς τὴν βιομηχανίαν ὅσον καὶ εἰς τὸ Γενικὸν Χημεῖον τοῦ Κράτους, ἔνθα ἐργάζεται σεβαστὸς ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν. Τὸ σύνολον τῶν ὡς χημικῶν ἐργαζομένων ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς ταύτης ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τοὺς 120, δηλ. ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου.

Ἡ ἰδρυσις τῆς Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου εἶναι σύγχρονος πρὸς τὴν ὀνομασίαν εἰς Χημικὸν Τμήμα τῆς χημικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ ὑπὸ τὴν νέαν δὲ μορφήν τῆς λειτουργία τῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι ἀπολύτως σύγχρονος πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς νεοϊδρυθείσης πολυτεχνικῆς Σχολῆς (φθινόπωρον τοῦ 1918). Κατὰ τὸ πρῶτον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1918-1919 ἡ Σχολὴ τοῦ Πολυτεχνείου εἰργάσθη μὲ μόνον τριτοετεῖς σπουδαστὰς καὶ ἡ τοῦ Πανεπιστημίου μὲ πρωτοετεῖς, δευτεροετεῖς καὶ τριτοετεῖς. Ἐπομένως ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1920 ἤρχισαν, τόσο ἡ ὑπὸ νέαν μορφήν Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου ὅσον καὶ ἡ Σχολὴ τοῦ Πολυτεχνείου, νὰ χορηγοῦν διπλώματα χημικῶν. Ἡ δεκαοκταετὴς ἐπομένως δρᾶσις τῶν δύο σχολῶν, αἱ δεκαεπτὰ δηλ. σειραὶ ἐπιστημόνων μὲ τοὺς ὁποίους ἐτροφοδότησαν τὴν κοινωνίαν, μᾶς ἐπιτρέπουν σήμερον τὴν δυνατότητα τῆς

κρίσεως του έργου εκάστης εκ των προϊόντων αυτής.

Πριν όμως ελθωμεν επί του σημείου αυτού θα ήθέλαμεν ν' απαντήσωμεν επί της υπό των πολυτεχνικών υποστηριζομένης θεωρίας, περί του ποῦ και πῶς ἔδει νὰ λειτουργήσῃ μία συγχρονισμένη χημική σχολή τῆς ὁποίας, μετὰ τὸν μεγάλον πόλεμον, ἡ ὑπαρξίς ἐθεωρήθη ἀναγκαιοτάτη. Βεβαίως ὄχι εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Τοῦτο λέγει ἡ κοινὴ λογική.

Ὅταν τὸ Πανεπιστήμιον ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας ἐμόρφωνεν ἰκανωτάτους χημικούς, μὲ τοὺς ὁποίους ἐσταδιοδρόμησε καὶ ἐξειλίχθη ἕως τότε, ἰκανοποιητικώτατα, ἡ χημικὴ βιομηχανία τοῦ τόπου, ὅταν ἡ Σχολὴ αὐτοῦ, αὐτάρκης οἰκονομικῶς χάρις εἰς τὴν ἰδιαιτέραν κολοσιαιάν περιουσίαν του, κατεῖχεν ἤδη ὅλα τὰ ἐργαστηριακὰ καὶ λοιπὰ τεχνικὰ μέσα πρὸς μόρφωσιν ἀρτίων τῶν νέων, προσέτι δὲ εἶχεν ἤδη ἰκανώτατον καὶ ἐξαιρετικῆς μορφώσεως καὶ πείρας ἀνώτερον καὶ κατώτερον διδακτικὸν προσωπικόν, ἀποτελεῖ τοῦλάχιστον σφάλμα ἡ ἴδρυσις μιᾶς νέας χημικῆς σχολῆς ἐκτός αὐτοῦ.

Ἡ νέα χημικὴ Σχολὴ τοῦ Πολυτεχνεῖου, ἰδρυθεῖσα ἐν τάχει καὶ ἐκ τῶν ἐνόνητων, οὐδένα σκοπὸν ἐπλήρου, δεδομένου ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν προεβλέπετο ὅτι θ' ἀπορροφήσῃ τόσον μέγαν ἀριθμὸν χημικῶν. Ἐσπαταλήθη λοιπὸν χρήμα ἀσκόπως διὰ τὴν ἴδρυσιν χημικῶν ἐργαστηρίων, ἀνέγερσιν οἰκοδομημάτων καὶ ἐν γένει συμπλήρωσιν τῶν τεχνικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Πολυτεχνεῖου πρὸς λειτουργίαν τῆς νέας σχολῆς του, δηλ. διὰ μίαν ἐπιζημίαν πολυτέλειαν. Καὶ αἱ δαπάναι συνεχίζονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ πλουτισμὸν τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν καὶ τὴν διατήρησιν ἰδιαιτέρου διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Καὶ ἔχομεν οὕτω δύο χημικὰς σχολὰς, παρ' ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν προβλέπεται νὰ παρουσιάσῃ συντόμως μεγάλην ζήτησιν χημικῶν, ἐνῶ ἔχομεν ἀκόμη μίαν ἱατρικὴν σχολήν, μίαν φαρμακευτικὴν, μίαν ὀδοντιατρικὴν, μίαν δασολογικὴν κ.λ.

Θὰ μᾶς ὑποστηρίξουν ὅτι διὰ τὴν χημείαν ἀπαιτεῖται σύστημα διδασκαλίας κατ' ἐξοχὴν ἐφηρμοσμένον καὶ ὅτι τοῦτο ἐπιτυγχάνεται καλλίτερον εἰς τὰς πολυτεχνικὰς σχολὰς. Διατὶ ὅμως τότε αἱ περισσότεραι χημικαὶ σχολαὶ τῆς ἀλλοδαπῆς εἶναι ἐξαρτήματα πανεπιστημιακὰ καὶ ὄχι πολυτεχνικὰ; Καὶ ἦτο δυνατόν ν' ἀποκτηθῇ ἐφηρμοσμένη μόρφωσις διὰ τῶν ἐλλειπῶν ἐργαστηριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Πολυτεχνεῖου;

Τὰ 18 ἔτη ἄτινα παρήλθον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνεῖου καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Χημικοῦ Τμήματος τοῦ Πανεπιστημίου, φρονούμεν, ὅτι ὑπῆρξαν ἐπαρκῆ διὰ νὰ διαμορφωθοῦν αὐταί, κατόπιν συνεχοῦς ἐξελιξέως, ὀριστικῶς. Δυνάμεθα ἐπομένως σήμερον, ὡς εἴπομεν ἤδη, νὰ κρίνωμεν τὴν ὠφελιμότητα εκάστης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς τῶν καταστάσεως.

Ἐν πρώτοις ἄς λάβωμεν ὡς μέτρον συγκρίσεως τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων. Δύνανται μήπως οἱ τοῦ Πολυτεχνεῖου ν' ἀναφέρουν κανὲν οὐσαστικὸν μάθημα ἀναγραφόμενον εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς τῶν τὸ ὁποῖον δὲν διδάσκε-

ται ἐπίσης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον; Ἡ διότι ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ μέθοδος τοῦ διχασμοῦ τῶν διαφορῶν μαθημάτων εἰς ἰδιαίτερα τοιαῦτα καὶ ἡ κεχωρισμένη διδασκαλία αὐτῶν; Ἡμεῖς τουλάχιστον μελετῶντες τὸ πρόγραμμα τοῦ Πολυτεχνεῖου εὐρίσκομεν τὰς ἐξῆς ἐπὶ πλέον διαφορὰς ἐπὶ τῆς διδασκαλίας: Τὰ μαθήματα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Βλητικῆς, Στοιχείων Δικαίου καὶ Τεχν. Νομοθεσίας. Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι αἱ γνώσεις ἐκεῖναι αἵτινες δίδουν εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Πολυτεχνεῖου τὴν εἰδικότητα καὶ τοῦ μηχανικοῦ; Ἡ διότι ἡ βιομηχανικὴ χημεία διδάσκεται ἐκεῖ ἀπὸ ἔδρας παρ' ἰδιαιτέρων καθηγητῶν;

Εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τὸ μάθημα αὐτὸ διδάσκεται μὲν, ἀπὸ ἔδρας, παρὰ τῶν ἰδίων καθηγητῶν τῶν διδασκόντων τὰ θεωρητικὰ ἀντίστοιχα μαθήματα, ἡ λεπτομερειακὴ ὅμως ἐκμάθησις καὶ ἀσκήσις ἐπὶ τῶν διαφορῶν κεφαλαίων αὐτοῦ συμπληροῦνται δι' ὀλοκλήρου ἐπιτελείου ἐξ ὑφηγητῶν καὶ ἐπιμελητῶν. Καί, τὸ σπουδαιότερον, οὐχὶ μόνον ἀπὸ ἔδρας ἀλλὰ καὶ διὰ σειρᾶς ὅλης ἀσκήσεων εἰς τὰ εἰδικὰ πειραματικὰ ἐργαστᾶσια τοῦ Χημείου.

Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Πανεπιστημίου ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς δὲν ἔχουν μόνον τὰς θεωρητικὰς γνώσεις ἀποκομίσει, ἀλλὰ καὶ ἰκανὴν πείραν εἰς τὴν βαφικὴν καὶ τὴν τυποβαφικὴν, τὴν οἰνολογίαν*), τὴν σαπωνοποιίαν καὶ τὴν βυρσοδεψίαν, εἰς τὰς ὁποίας ἐξασκούνται ἐπὶ μακρὸν διὰ τῆς αὐτοπροσώπου ἐφαρμογῆς τῶν διδασκομένων εἰς τὰ πειραματικὰ ἐργαστᾶσια.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἀσκήσεων ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω βιομηχανικῶν κλάδων εἶναι πληρέστατον, ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἀνωτάτων σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς ἐφαρμοζόμενον, ἀλλὰ προσηρμοσμένον εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας. Αἱ βιομηχανικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἐφαρμογαὶ εἶναι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὰς λοιπὰς συνήθεις τῶν ἐργαστηρίων ἀνοργάνου καὶ ὀργανικῆς χημείας, φυσικοχημείας, χημείας τροφίμων κ.λ. Καὶ εἶναι γνωστὸν μὲ πόσῃ φροντίδᾳ καὶ ἄνεσιν ἐκτελοῦνται σήμερον αἱ ἀσκήσεις ἐπὶ ὅλων τῶν εἰδικότητων καὶ μαθημάτων τῆς χημείας εἰς τὰ ἀρτιώτατα ἐφωδιασμένα ἐργαστήρια καὶ τὰς εὐρυχώρους αἰθούσας τοῦ Χημείου, τὰς προοριζόμενας διὰ τὴν ἀσκήσιν τριπλασίου, ἀπὸ τὸν σήμερον φοιτῶντα, ἀριθμοῦ φοιτητῶν.

Δι' ὅλων αὐτῶν δὲν θέλομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ δὲν γίνεται ἐπίσης ἀξίειπαινος προσπάθεια καὶ δὲν ὑπάρχει ἐπίσης μορφωτικὴ ἀπόδοσις, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπιτυγχάνεται, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀξιόλογον θεωρητικὴν, καὶ ἐφηρμοσμένην μόρφωσιν, ἂν μὴ, ὡς πιστοποιοῦν τὰ πράγματα, ἀνωτέρα, τοῦλάχιστον ἴση πρὸς τὴν τοῦ Πολυτεχνεῖου. Οὔτε ἄλλωστε δύναται νὰ καρποφορή.

*) Διὰ τὴν ἐπωφελεστέραν διὰ τοὺς φοιτητὰς διδασκαλίαν τῆς οἰνολογίας καλοῦνται οὗτοι, μόνον ἐξ ὅλων τῶν φοιτητῶν, ἐπὶ ἓνα μῆνα, κατὰ Σεπτέμβριον, ἵνα παραλλήλως μὲ τὴν διδασκαλίαν καταρτισθῶσι καὶ πρακτικῶς διὰ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἐλέγχου τῶν ζυμώσεων ἐν τῷ Οἰνοποιεῖῳ τοῦ Χημείου ἀσκήσεων διορθώσεως γλεύκου ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, ἐπισκέψεως ἐργαστασίων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ καὶ τῆς οἰνοποιήσεως κ.λ.

ση ειδικευμένη μόρφωσις άνευ προηγουμένης βαθείας θεωρητικής τοιαύτης. Τοῦτο θ' άπετέλει μίαν κατωτέρας ποιότητος έμπειρίαν.

Τό πολυτεχνικόν σύστημα διδασκαλίας δέν δύνανται, παρ' ούδενός έχοντος διδακτικήν πείραν, νά υποστηριχθῆ ότι είναι έπικιοδομητικόν τῆς άναπτύξεως τῆς αὐτενεργείας καί τοῦ πρακτικῶς σκέπτεσθαι τοῦ σπουδαστοῦ. Τό σχολικόν σύστημα τῆς αὐστηράς πειθαρχίας, ἡ μελέτη βάσει λιθογραφημένων σημειώσεων τῆς διδασκαλίας τοῦ καθηγητοῦ, οἱ διαγωνισμοί καί τόσα ἄλλα τά ὁποῖα συνεχίζουν εἰς τόν σπουδαστήν τήν περιορισμένην αντίληψιν μέ τήν ὁποίαν, δυστυχῶς ἀκόμη, βαδίζει ἡ μέση ἐκπαίδευσίς μας, ἡμπορεῖ βεβαίως νά τόν ὠφελοῦν μεγάλως ἀπό ἀπόψεως συσσωρεύσεως γνώσεων, ἀλλ' οὐδόλως τόν προικίζουν μέ κρίσιν, μέ αὐτενέργειαν, μέ πρᾶξιν, οὐδόλως τόν παρακινοῦν εἰς τό ἐπιστημονικῶς σκέπτεσθαι. Καί εἶναι γνωστόν ὅτι μέ τήν σημερινήν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης, οἰαδήποτε καί ἄν εἶναι αὕτη, δέν εἶναι δυνατόν πλέον, οὐδέ ὠφέλιμον νά τήν ἀποστηθίσωμεν, νά τήν κάμωμεν ὀλόκληρον κτήμα μας, ἐγκλείοντες αὐτήν εἰς τό σοφόν ἐρμάριον τῆς κεφαλῆς μας. Ἀπλῶς πρέπει ν' ἀποκτήσωμεν τās γενικὰς ἀρχάς τῆς, νά δζύνωμεν τό πνεῦμα μας, νά ἐξοικειωθῶμεν εἰς τόν τρόπον τῆς καρποφόρου χρησιμοποίησεως τῆς. Αὐτός εἶναι σήμερον ὁ ἀληθινός σκοπός καί ἡ φιλοδοξία τῶν ἀνωτάτων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων.

Καί δέν δυνάμεθα νά μή ἀναφέρωμεν τήν ἀξιωματικόν προσπάθειαν τοῦ Πανεπιστημίου νά καταστήσῃ τοὺς σπουδαστάς ἱκανοὺς νά ἐργάζωνται μόνοι, νά χρησιμοποιοῦν τήν βιβλιογραφίαν (εἶναι δέ γνωστός ὁ πλοῦτος τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν πανεπιστημιακῶν ἐργαστηρίων), νά σκέπτονται ἐπιστημονικῶς, διά τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτοὺς τῆς διεξαγωγῆς ὀρισμένων ἐργασιῶν καί ἐπιλύσεως διαφόρων θεμάτων ἐκ τῆς θεωρητικῆς ἢ τῆς ἐφηρμοσμένης χημείας.

Εἰς τό Πολυτεχνεῖον ὁ σπουδαστής καλός-κακός θ' ἀγωνισθῆ, θά πιεσθῆ ὑπό τῶν πραγμάτων, θά μελετήσῃ καί ἔστω χωλαίνων θ' ἀποφοιτήσῃ τέλος μετά τετραετίαν μέ τό πτυχίον ὑπό μάλης. Ἐνῶ εἰς τό Πανεπιστήμιον ὁ ἀμελής ἢ ὁ ἀνίκανος θ' ἀναγκασθῆ, ἀργά ἢ γρήγορα, νά τραπή πρὸς ἄλλην ὁδόν. Εἰς τό Πολυτεχνεῖον ὅλοι σχεδόν οἱ ἐγγραφόμενοι λαμβάνουν καί πτυχίον, ἐνῶ ἡ στατιστικὴ ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τήν Χημικὴν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκ τῶν εἰσερχομένων, μόνον τὰ $\frac{2}{3}$ κατορθώνουν νά λάβουν τό δίπλωμα τοῦ χημικοῦ, κατόπιν δέ σπουδῶν αἴτινες, παρὰ τήν κατὰ τό πρόγραμμα τετραετῆ φοίτησιν, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας, ἐξετάσεων κ.λ. ὑπερβαίνουν σχεδόν πάντοτε τὰ πέντε ἔτη καί κατὰ τό πλεῖστον συμποσοῦνται εἰς τὰ ἔξ. Ἡ ἐκμάθησις μόνον τῆς ὀργανικῆς χημείας, ἡ ὁποία εἶναι γνωστόν μέ πόσῃν ἐπιμέλειαν καί ἔκτασιν διδάσκεται ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἀπαιτεῖ μελέτας ἐτῶν, ἐνῶ ἐπὶ 5ετίαν συνεχίζονται, καθ' ὅλα τὰ ἀπογεύματα, ἀπό τῆς 2ας μέχρι τῆς 7ης μ.μ., καθῶς καί καθ' ὅλας τās κενὰς ὥρας τῆς πρωῆας, αἱ πρακτικαὶ ἀσκήσεις.

Ὅσον τώρα διά τās μηχανολογικὰς γνώσεις τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνεῖου δέν συντρέχει οὐδεὶς λόγος νά εἶναι, ὅπως καί δέν εἶναι ἐν τῇ

πραγματικότητι, ἀνώτεραι ἀπὸ τās τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, δεδομένου ὅτι καί ἐκεῖνοι διδάσκονται ἐκτεταμένως παρ' εἰδικῶν καθηγητῶν Μηχανολογίαν μετὰ σχεδίων. Αἱ ἐφηρμοσμένα ἢ βιομηχανικὰ πάλιν γνώσεις διά τās ὁποίας σεμνύονται οἱ πολυτεχνικοὶ διδάσκονται μὲν ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, καί εἰς τās δύο σχολὰς, καθίστανται ὅμως καί πρακτικῶς χρησιμοποιήσιμοι μόνον βραδύτερον διά τῆς ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ἐφαρμογῆς τῶν διδασχθέντων ἢ ἄλλης εἰδικῆς προπαιδεύσεως. Ἀποδείξῃς δέ τοῦ ὅτι ἡ σχολὴ δέν δίδει ποτὲ τήν εἰδικότητα εἶναι καί τό περιέργως παρατηρούμενον, ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Πολυτεχνεῖου, τὰ ἐφηρμοσμένα αὐτὰ μαθήματα νά τὰ διδάσκουν καθηγηταὶ ἀποφοιτήσαντες σχεδόν ὅλοι ἐκ πανεπιστημιακῶν σχολῶν. Πῶς λοιπὸν ἀπόφοιτοι θεωρητικῶν σχολῶν διδάσκουν καί μορφώνουν χημικοὺς προοριζομένους διά τήν βιομηχανίαν; Πῶς τό κατῶρθωσαν αὐτό χωρὶς νά φοιτήσουν εἰς Πολυτεχνεῖον; Βεβαίως διά τῶν ἀτομικῶν τῶν μελετῶν καί τῆς πείρας.

Καί αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τό σύστημα καί τό πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας, ἄς ἴδωμεν ὅμως τώρα καί τήν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπόδειξιν. Ἐς ἴδωμεν τοὺς συλλεγέντας καρπούς κατὰ τὰ 17 ἔτη συγκομιδῆς τῶν δύο σχολῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποφοιτησάντων ἀπὸ τήν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου μεταξὺ Ἰουνίου 1920 καί Ἰουνίου 1936 ἀνέρχεται εἰς 543, ἥτοι εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ τῶν ἀποφοιτησάντων ἐκ τοῦ Πολυτεχνεῖου, ὅστις εἶναι 122*). Τοῦτο ἔδωκε λαβὴν εἰς τοὺς πολυτεχνικοὺς νά υποστηρίξουν ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν πανεπιστημιακῶν ὀφείλεται εἰς τήν εὐχέρειαν εἰσόδου καί φοιτήσεως. Οὐδὲν αὐτοῦ ἀναληθέστερον. Μόνον κατὰ τήν μεταπολεμικὴν περίοδον τοῦ 1922 - 1923 παρετηρήθη πράγματι μία τοιαύτη διευκόλυνσις, λήξασα ἔκτοτε, καί τῆς ὁποίας ἐπωφελήθησαν ὄχι πλείονες τῶν πενήκοντα. Αὐτοὶ ἄλλωστε ἀποκατεστάθησαν πρὸ πολλοῦ καί ἐξειλίχθησαν ἐπαγγελματικῶς ἄριστα.

Ἀπὸ τοῦ 1924 ὅμως καί ἐντεῦθεν ἐφαρμόζονται διά τό Χημικόν Τμῆμα τοῦ Πανεπιστημίου εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις, ἐπιτυχανομένης οὕτω ἀληθοῦς διαλογῆς. Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς τοῦ Πολυτεχνεῖου ὀφείλεται εἰς ἀπροθυμίαν ἐγγραφῆς εἰς αὐτήν, ἥτις μάλιστα κατὰ τό 1931-32 ἠνάγκασε τοὺς καθηγητάς τῆς νά ἐλαττώσουν καί τήν βᾶσιν ἀκόμη βαθμολογίας εἰς 4 $\frac{1}{2}$. Εἰς τό Πανεπιστήμιον, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, βᾶσις βαθμολογίας κατὰ τās εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις εἶναι τό 6, εἰσέρχεται δέ μόλις τό ἡμισυ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκ τῶν ὕφισταμένων τήν ἐξέτασιν. Εἰς τό Πολυτεχνεῖον ἀντιθέτως ἐλάχιστοι ἀπορρίπτονται, τῶν ἐξετάσεων ἐξελιχθεισῶν εἰς μίαν ἀπλήν τυπικὴν διαδικασίαν**).

*) Εἰς τόν ἀριθμὸν αὐτόν δέν συμπεριλαμβάνονται οἱ 6 στρατιωτικοί, οἵτινες ἔλαβον κατόπιν μετεκπαίδευσεως καί δίπλωμα χημικοῦ Πολυτεχνεῖου.

**) Εἰς τό Πολυτεχνεῖον κατὰ τό 1931-32 εἰσῆλθον 17 ἐπὶ 18 διαγωνισθέντων, τό μέτρον δέ τοῦτο τῆς ἐξαιρετικῆς ἐπιεικειᾶς συνεχίζεται ἔκτοτε, ἀφ' ἧς δηλ. παρετηρήθη ἡ εἰς φοιτῶντας σπουδαστάς ἐξαιρετικὴ φθίνουσα πρόοδος τῆς Σχολῆς. Ὅποια

Ἡ Σχολὴ τοῦ Πολυτεχνείου παρουσιάζει ἀπὸ ἐτῶν φθίνουσιν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποφοίτων της, ὡς δεικνύουν οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοί: Ἀποφοίτησαν 9 τὸ 1930, 6 τὸ 1931, 7 τὸ 1932, 4 τὸ 1933, 4 τὸ 1934, 8 τὸ 1935.

Ποῦ λοιπὸν ν' ἀποδώσωμεν τὸ φαινόμενον τοῦτο; Τὸ ἐπιχειρήμα τῶν εὐκολιῶν εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις καὶ τὴν φοίτησιν καταρρίπτεται ὑπὸ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν γεγονότων, ὥστε δὲν ἀπομένει, διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἢ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον προθυμία, παρὰ ἢ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποῖαν ἡ Σχολὴ αὕτη ἐνέπνευσε καὶ ἐμπνέει ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε σταδιοδρομίαν της. Οἱ βιομήχανοι ἀπέδειξαν ἤδη τὴν ἐμπιστοσύνην των ταύτην πρὸς τὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀφοῦ μόνον εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν ἀποστέλλουν τοὺς υἱοὺς των πρὸς φοίτησιν.

Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ ὑποστηριζόμενον, καὶ χάρις εἰς τὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον ἔχουν δημιουργήσει περὶ τὴν Σχολὴν των οἱ πολυτεχνικοὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν σὺντριβὴν τῆς Ε.Ε.Χ., γενόμενον, ἐν μέρει, πιστευτὸν εἰς τὸν ἔκτος τοῦ κύκλου μας κόσμον, ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Πολυτεχνείου εἶναι πλέον περιζήτητοι εἰς τὴν βιομηχανίαν. Καὶ πάλιν οἱ ἀριθμοὶ τοὺς διαφεύδουν. Βάσει τῶν στοιχείων ἅτινα ἡ Ε.Ε.Χ. κατέχει κατόπιν εἰδικῆς ἀπὸ ἔτους διενεργουμένης στατιστικῆς ἐργασίας, τὴν ὁποῖαν μάλιστα ἐπεξεργάσθη αὐτοπροσώπως, ἐκ μὲν τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν ἐργάζονται εἰς τὴν βιομηχανίαν περὶ τοὺς 60, ἐκ δὲ τοῦ Πανεπιστημίου 275. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ πανεπιστημιακοὶ, ἐπιβληθέντες ἀπολύτως ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, κατέχουν ἤδη σημαντικωτάτας θέσεις διευθύνοντες πλεῖστα ὅσα ἐργοστάσια*.

Τοῦτο, ἐκ παραλλήλου καὶ πρὸς τὴν παρατηρούμενην ἀπροθυμίαν πρὸς φοίτησιν εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου, πιθανώτατα ὤθησε τοὺς ἰθύνοντας τὸ χημικὸν τμήμα τοῦ Τ.Ε.Ε. νὰ φθάσῃ, εἰς στιγμὰς ἴσως ἀπογνώσεως, εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ περιφήμου σχεδίου νόμου περὶ κατοχυρώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς των, διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐξοντώσεως παντὸς ἄλλου χημικοῦ μὴ ἔχοντος τὴν τύχην νὰ καταλέγεται μεταξύ τῶν 122, ὅσοι εἶ-

ναι οἱ ἐξ αὐτῆς προερχόμενοι. Αὐτοί, οἱ 122, μόνον καὶ ἐλεύθεροι τότε πλέον, θὰ διευθύνουν καὶ θὰ καθοδηγήσουν εἰς τὸν θρίαμβον τὴν ἐλληνικὴν βιομηχανίαν!

Καὶ πιστεύουν σοβαρῶς ὅτι οἱ 430 χημικοὶ, οἱ προερχόμενοι ἐκ διαφόρων ἄλλων σχολῶν μὴ πολυτεχνικῶν, οἱ ἐργαζόμενοι σήμερον εἰς τὴν βιομηχανίαν, ὅτι εἶναι δυνατόν ποτὲ ἀδιαμαρτυρητῶς νὰ σταθοῦν, νὰ παραμερίσουν διὰ νὰ ἀφήσουν νὰ περάσουν ἀνενόητοι οἱ 50 ἢ 100 πολυτεχνικοὶ; Ἔτσι φαντάζονται πῶς θὰ ἐπικρατήσουν εἰς τὴν βιομηχανίαν; Ἀπατώνται! Ἀκριβῶς τοῦτο ἀποδεικνύει ἀδυναμίαν, ἀποδεικνύει ὅτι μὴ δυναθέντες μέχρι τοῦδε νὰ ἐπικρατήσουν διὰ τῶν πραγμάτων, ὡς ἐγένετο διὰ τοὺς συναδέλφους των τοῦ Πανεπιστημίου, προσπαθοῦν τοῦτο διὰ τῶν πειθαναγκασμῶν ἐνὸς Νόμου.

ΑΙ ΝΕΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1935 *

Κατὰ τὸ ἔτος 1935 παρατηρήθη ζωηρὰ κίνησις περὶ τὴν ἴδρυσιν νέων βιομηχανιῶν. Ἰδίως μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ ἰδρύσεως καὶ ἐπεκτάσεως βιομηχανιῶν», τῆς 3ης Ἰουνίου 1935, δι' οὗ τίθενται ὀρισμένοι περιορισμοί, ἢ κίνησις πρὸς ἀπόκτησιν ἀδειῶν ἐνετάθη ἔτι μᾶλλον. Τοῦτο δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς λόγους ἀπλῆς σκοπιμότητος, ἄνευ πάντοτε σοβαρᾶς προβλέψεως περὶ ἀμέσου χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Αἱ ἀδειαι αὐταί, καὶ ὅταν ἐπραγματοποιήθησαν, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς λιανὴν περιορισμένης ἐκτάσεως ἐγκαταστάσεις.

Αἱ παρασχεθεῖσαι κατὰ τὸ 1935 ἀδειαι πρὸς ἴδρυσιν νέων βιομηχανιῶν συνοψίζονται, κατὰ κλάδους βιομηχανίας, εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα. Πρὸς σύγκρισιν ἀναγράφονται ἐπίσης αἱ ἀντιστοίχως κατὰ τὸ 1934 χορηγηθεῖσαι:

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ	Κατὰ τὸ 1934		Κατὰ τὸ 1935	
	Ἀριθ. αδειῶν	Δόγματις εἰς ἔτητος	Ἀριθ. αδειῶν	Δόγματις εἰς ἔτητος
Εἰδῶν διατροφῆς . . .	38	1.084	81	1.793
Χημικαὶ	11	86	10	81
Κλωστοῦφαντουργίας	8	130	8	212
Μηχανολογικαὶ . . .	1	6	5	874
Οἰκοδ. προϊόντων . .	3	538	3	85
Κατεργασ. δέρματος .	3	95	1	70
Ξυλουργικαὶ	2	30	2	62
Ἰματισμοῦ	—	—	2	7
Χάρτου	1	;	1	70
Μεταλλουργικαὶ κ.λ. .	—	—	2	350
Σύνολον	67	1.969	115	3 604

* Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως Βιομηχανίας Ὑπουργ. Ἐθν. Οἰκονομίας.

διαφορὰ παρατηρεῖται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιδεικνυομένην αὐστηρότητα, κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις μεταξύ τῆς Χημικῆς καὶ τῶν λοιπῶν σχολῶν τοῦ Πολυτεχνείου, δεικνύουν οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοί, ἐπιτυχόντων κατὰ τὰς αὐτὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις 1931-32: Ἐπὶ 500 διαγωνισθέντων διὰ τὰς Σχολὰς Πολιτικῶν-Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων εἰσῆλθον 84 καὶ ἐπὶ 250 διὰ τὴν Σχολὴν τῶν Ἀρχιτεκτόνων 51. Ἐπιπροσθέτως αἱ ἐξετάσεις διὰ τὴν Χημικὴν Σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου διεξάγονται μετὰ τὰς ἐξετάσεις διὰ τὰς ἀνωτέρω σχολὰς καὶ ἐπομένως λαμβάνουν εἰς αὐτὰς μέρος ὅλοι οἱ ἀποτυχόντες ἐκ τῶν ἄλλων εἰδικότητων. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Χημικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἔχοντες κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1930 τοὺς ἀκολουθοῦντες ἀριθμοὺς: 1930 ἐπὶ 28 ἐπιτυχόντες 14, 1931 ἐπὶ 32 ἐπιτυχόντες 16, 1932 ἐπὶ 56 ἐπιτυχόντες 34, 1933 ἐπὶ 68 ἐπιτυχόντες 38, 1934 ἐπὶ 60 ἐπιτυχόντες 22, 1935 ἐπὶ 53 ἐπιτυχόντες 25.

* Ἡ Ε.Ε.Χ. διαθέτει ὀνομαστικὸν κατάλογον 45 συναδέλφων ἀποφοιτησάντων ἀποκλειστικῶς ἀπὸ πανεπιστημιακῶν σχολῶν οἵτινες κατέχουν σήμερον θέσιν τεχνικοῦ διευθυντοῦ χημικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ διευθυντοῦ ἐργοστασίων.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος δέον νὰ παρατηρήσω-
μεν τὰ ἀκόλουθα. Μεταξὺ τῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν
διατροφῆς περιλαμβάνονται 30 ἐλαιουργεῖα καὶ 36
ἀλευρόμυλοι, ἐκ τῶν ὁποίων δύο ἄξιοι λόγου κυλιν-
δρόμυλοι. Ἐπίσης ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας ἐγκατα-
στάσεις εἶναι τὸ ἐν Λαυρίῳ ἐργοστάσιον πλύσεως
καὶ διαχωρισμοῦ μετάλλων τῆς Ἑταιρείας Θράσιαν
μὲ κινητήριον δυνάμιν 250 ἵππων, ἐν μεταξοῦφαντή-
ριον ἐν Ἀθήναις δυνάμεως κινητηρίου 100 ἵππων, ἐν
ἐργοστάσιον ἀμύλου καὶ δεξτρίνης δυνάμεως 100 ἐπί-
σης ἵππων καὶ ἐν ἐργοστάσιον ἐν Πειραιεῖ σιδηρομε-
ταλλουργίας δυνάμεως 800 ἵππων. Ὡς ἤδη ἐλέχθη, δὲν
εἶναι ἐξησφαλισμένον ὅτι ἅπασαι αἱ ἐν τῷ πίνακι
ἀναφερόμεναι ἄδειαι θὰ πραγματοποιηθοῦν.

Κατὰ εἶδος κινητηρίου δυνάμεως αἱ νέαι αὗται
βιομηχαναί κατανέμονται ὡς ἑξῆς :

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ	Κατὰ τὸ 1934		Κατὰ τὸ 1935	
	Ἀριθ. ἐρ- γοστασίων	Δύναμις εἰς ἵππους	Ἀριθ. ἐρ- γοστασίων	Δύναμις εἰς ἵππους
Διὰ πετρελαίου . . .	48	1128	88	2152
Δι' ἀτμοῦ	2	20	1	25
Δι' ἠλεκτρισμοῦ . . .	12	821	18	1427
Δι' ὕδατος	1	;	—	—
* Ἄνευ ἢ ἀγνώστου μορ- φῆς κινήσεως	4	1	8	
Σύνολον	67	1969	115	3504

* Ἀναλύοντες τὸν πίνακα τῶν χορηγηθεισῶν ἐν γέ-
νει ἀδειῶν εἰδικώτερον καὶ διὰ μόνον τὴν καθαρῶς
χημικὴν βιομηχανίαν ἔχομεν κατὰ τὸ 1935 τοὺς ἑξῆς
ἀριθμοὺς ἀδειῶν δι' ἕκαστον εἶδος βιομηχανίας :
ἀλευρομύλων 36, ἐλαιουργεῶν 30, σπορελαιουργεῶν
καὶ πυρηνελαιουργεῶν 3, παγοποιεῶν καὶ ψυγεῶν
3, ζυμῶν ἀρτοποιίας 2, δεξτρίνης καὶ ἀμύλου 1, κλω-
στοῦφαντηρίων βάμβακος 3, κλωστοῦφαντηρίων μετά-
ξης 1, βυρσοδεψεῶν 1, σαπωνοποιεῶν 1, ρητινικῶν
προϊόντων 1, πυροτεχνουργίας 1, ἐντομοκτόνων 1,
δερματοκόλλας 2, θεικῆς νικοτίνης 1, εἰδῶν ἐξ ἐλα-
στικοῦ 1, πλύσεως καὶ διαχωρισμοῦ μετάλλων 1.

ΙΩ. Δ. ΚΑΝΔΗΛΗΣ

**ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛ. ΧΗΜΙΚΩΝ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1936**

Τὸ Δ.Σ. κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐκ-
τυπώσεως τοῦ προηγουμένου τεύχους καὶ ἐντεῦθεν ἀπη-
σχολήθη πρωτίστως μὲ τὸ ὑπὸ τοῦ χημικοῦ τμήματος
τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος προκλη-
θὲν ἐνδοταξικὸν ζήτημα, συνεπεία τῆς παρ' αὐτοῦ συν-
τάξεως σχεδίου νόμου «περὶ ἀσκήσεως ἐπαγγέλμα-
τος χημικοῦ-μηχανικοῦ». Τοῦτο κατηρτίσθη παρὰ τοῦ
χημικοῦ τμήματος καὶ διεβιβάσθη εἰς τὸ Προεδρεῖον
τοῦ Τ.Ε.Ε. μὲ τὴν πρόθεσιν ὅπως υἰοθετούμενον παρ'
αὐτοῦ ἐπιδιωχθῆ περαιτέρω νὰ καταστῇ Νόμος τοῦ
Κράτους. Διὰ τοῦ ἐν λόγω σχεδίου, τοὔτέστιν ἐπι-
διώκεται ἡ μονοπώλησις τῆς εἰδικότητος τοῦ χημικοῦ

ἀρμοδιότητος βιομηχανίας εἰς μόνους τοὺς ἀποφοίτους
τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν καὶ τῶν ὁμοταγῶν πρὸς αὐτὸ
ξένων, ἐμποδιζομένης πάσης περαιτέρω ἐξελιξεως εἰς
τοὺς ἤδη ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἐργαζομένους ὑπερτετρακο-
σίους χημικοὺς τοὺς ἀποφοιτήσαντας ἐκ τοῦ Πανεπι-
στημίου καὶ ἄλλων Σχολῶν. Ἐπίσης προβλέπεται ὅπως
ἐφεξῆς τὴν τεχνικὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργοστασίων κα-
ταλαμβάνουν μόνον ἀπόφοιτοι Πολυτεχνείου καὶ ἐν
συνεχείᾳ πλεῖστα ἄλλα, διὰ τῶν ὁποίων μετὰ κατα-
πληθσοῦσης ἀφελείας ἐπιδιώκεται ἡ ἐξαφάνισις τῶν
μὴ ἐκ πολυτεχνικῶν σχολῶν προερχομένων χημικῶν.
Τὸ σχέδιον αὐτὸ περιελθὼν εἰς γνώσιν τῶν μελῶν
τῆς Ε.Ε.Χ. προεκάλεσε ζωηρὰν ἀγανάκτησιν, ὅχι βε-
βαίως διότι θὰ ἦτο ποτε δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῆ
μία τοιαύτη ὑπὸ τὸ πρόσχημα Νόμου ἐξοντωτικῆ ἐκ-
στρατείας ἐναντίον 800 ἐπιστημόνων, ὅσοι οἱ ἐν Ἑλ-
λάδι μὴ πολυτεχνικοὶ χημικοί, ἀλλὰ ὡς δεῖγμα νοο-
τροπίας συναδέλφων ἐχόντων κοινὰ πρὸς τὴν Ἐνω-
σιν συμφέροντα καὶ ἀγωνισθέντων μέχρι χθὲς ἀκόμη
ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν μελῶν τῆς εἰς τὴν ἐπαγγελμα-
τικὴν προσπάθειαν.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος λοιπὸν αὐτοῦ τὸ Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ.
εὐθὺς ὡς ἔλαβε γνώσιν, διεβίβασε τὸ μὲν ἔγγραφον
διαμαρτυρίαν πρὸς τὸ χημικὸν τμήμα, τὸ δὲ ἔγγρα-
φον πρὸς τὸ Προεδρεῖον τοῦ Τ.Ε.Ε., διὰ τοῦ ὁποίου
ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἐπὶ τοῦ περιέργου αὐτοῦ σχε-
δίου Νόμου. Προέβη ἐπίσης εἰς ἐνδεδειγμένας ἐνεργ-
γείας αἵτινες συνεχίζονται καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν
ὁποίων θ' ἀνακοινωθοῦν ἐν καιρῷ. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ε.
Ε.Χ. φυσικὰ συνοψίζεται εἰς τὴν ἀσυζητητὴ ἀπόρριψιν
τοῦ πρωτοφανοῦς αὐτοῦ σχεδίου Νόμου.

Ἐγένετο παρουσίασις εἰς τὸν ὑφυπουργὸν τῆς Ὑγι-
εινῆς κ. Ἀλιβιζάτου τῶν κ. κ. Μ. Παλαιογιάννη καὶ Κ.
Μακρῆ ἐκ μέρους τοῦ Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. καὶ Γ. Μπου-
λούμπαση ἐκ μέρους τῆς Ε.Χ.Β.Μ. μὲ σκοπὸν τὴν
ἀνακοίνωσιν τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ
καθορισμοῦ τῶν ὀρίων ἐπαγγέλματος μεταξὺ χημι-
κῶν, ἱατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν καὶ λήψιν ἀπαντή-
σεως ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος τῆς παρὰ τῶν χη-
μικῶν ἐκτελέσεως μικροβιολογικῶν ἀναλύσεων. Ἡ
Ἐπιτροπὴ ἀνέπτυξε τὴν ἐπελθοῦσαν συμφωνίαν περὶ
τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν λόγω ἀναλύσεων καὶ παρὰ
τῶν τριῶν τάξεων ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς εἰδικῆς, κατὰ
τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ φοίτησιν, μορφώσεως τῶν
ἀποφοίτων τῶν ἀντιστοιχῶν σχολῶν. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς
ὅμως, ἀντίθετος κατ' ἀρχὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου,
δὲν ἠθέλησε νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ τῆς Ἐπι-
τροπῆς, τὴν ὁποίαν καὶ θεωρεῖ ἀναρμοδίαν νὰ ἐπι-
ληφθῆ διακανονισμοῦ ζητημάτων ὑγιεινῆς, ἐφ' ὅσον
κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ ἀναρμοδίου εἰς τὰ ζητήματα
ταῦτα Ὑπουργεῖου Ἐργασίας. Ἐν συνεχείᾳ ἐδή-
λωσεν ὅτι εἰς προσεχῆ τακτοποίησιν τοῦ ζητήμα-
τος περὶ μικροβιολογικῶν ἀναλύσεων θὰ προστατεῦ-
σῃ τοὺς ἤδη ἐργαζομένους χημικοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὴν
ἐκτέλεσιν παρ' αὐτῶν τῶν ἀναλύσεων ἐκείνων, διὰ
τὰς ὁποίας ἔχουν σχετικὴν ἄδειαν, ἐφεξῆς ὅμως θ'
ἀπαγορευθῆ ἡ ἐκτέλεσις τοιούτων εἰς πάντα ἄλλον
πλὴν τῶν ἱατρῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἠρώτησεν ἐπίσης ἐὰν
ἀληθεύει ἡ πληροφορία ὅτι ἐπιδιώκεται ἡ ἀνάθεσις
τοῦ ἐλέγχου τῶν τροφίμων εἰς τοὺς ἱατροὺς. Ὁ κ.

Υφυπουργός διέψευσε τοῦτο κατηγορηματικῶς, γνωρίζοντας μάλιστα ὅτι εἰς τὸν νέον Νόμον περὶ ὑγειονομικῶν κέντρων προβλέπεται καὶ ἡ θέσις χημικοῦ ἐπιβαθμῶ γραμματέως β', τῆς διευθύνσεως ὅμως αὐτῶν ἀνατιθεμένης εἰς ἰατροῦς.

Ἐκ μέρους τοῦ Δ. Σ. τῆς Ε.Ε.Χ. παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Γεωργακόπουλον οἱ κ.κ. Ν. Καρνῆς, Μ. Παλαιολογιάννης καὶ Γ. Γεωργακόπουλος διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀναθέσεως τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τῆς χημείας εἰς τοὺς ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει ὑπηρετοῦντας χημικοὺς, ἐγχειρισάντες καὶ σχετικὸν ὑπόμνημα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς παρεδέχθη τὴν ὀρθότητα τοῦ αἰτήματος καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ συμπεριλάβῃ σχετικὴν διάταξιν εἰς τὸν ὑπὸ κατάρτισιν ὀργανισμὸν τῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Τελευταίως, ἐγένετο ἐπίσης παρουσίασις τῶν συμβούλων κ.κ. Α. Κώνστα, Ν. Καρνῆ, Κ. Μακρῆ καὶ Δ. Μίχα εἰς τὸν Ὑφυπουργὸν τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Παπαχελᾶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν διὰ μακρῶν ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ κλάδου τὰ χρήζοντα ἀμέσῃ τακτοποιήσεως. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς ἐδειχθῆ εὐμενέστατα διατεθειμένος καὶ ἤκουσε μετ' ἐξαιρετικῆς προσοχῆς τὰς ἀπόψεις τῆς Ε.Ε.Χ. Ὑπεσχέθη νὰ συνηγορήσῃ διὰ τὴν ἴδρυσιν ταμείου, βασιζομένου ὅμως μόνον ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν εἰσφορῶν τῶν μελῶν, ἄνευ προσθέτου φορολογίας. Ἐπίσης ἔδειξεν ἐξαιρετικὴν μέριμναν διὰ τὴν ἐφεξῆς πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 3518. Ἐν συνεχείᾳ ἤκουσε μετὰ προσοχῆς τὰς ἀντιλήψεις τῆς Ἐνώσεως ἐπὶ τῆς συνομοσπονδιακῆς ὀργανώσεως τῶν χημικῶν τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 6129, διὰ τὴν ἴδρυσιν ἰδιαιτέρας χημικῆς ὑπηρεσίας ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου, διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν χημικῶν εἰς τὰς τεχνικὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὴν τακτοποίησιν τῶν χημικῶν τῶν ἀλευρομύλων. Περὶ τῶν τελευταίων ἠσπάσθη τὴν ἰδέαν τῆς ἀναγνωρίσεως αὐτῶν ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς θὰ δεχθῆ ἐκ νέου τὸ Δ.Σ. πρὸς λήψιν πλέον συγκεκριμένων ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐνώσεως.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ Ε.Ε.Χ.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Τὸ ὑπὸ τοῦ χημικοῦ τμήματος τοῦ Τ.Ε.Ε. καταρτισθὲν σχέδιον Νόμου περὶ προστασίας τῶν συμφερόντων τῶν ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου προεκάλεσεν, ὡς ἦτο ἐπόμενο, ὀδυνηρὰν κατάπληξιν. Ἀπορεῖ κανεὶς πῶς ἦτο δυνατόν ἐπιστήμονες νὰ διανοηθοῦν τοιοῦτον ὡμὸν τρόπον ἐπικρατήσεως εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν ἀγῶνα διὰ τῆς ἐξαφανίσεως ὅλων τῶν ἄλλων συναδέλφων των, ὅσοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν στενὸν των κύκλον τῶν 128 ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀπορεῖ κανεὶς ἀκόμη περισσότερον διὰ τίνα λόγον οὕτω αἰφνιδίως τοὺς ἀνεπτύχθη αὐτῇ ἢ ἀπίστευτος βουλιμία. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 3518 ἔχουν παρέλθει ἔτη 10 καὶ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 6129 ἔτη 2. Οἱ Νόμοι αὗτοι προστατεύουν ἐξ ἴσου καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἀποφοίτων Πολυτεχνείων θεσπίζοντες μίαν πλήρη ἰσοτιμίαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν, ἄλλωστε, ἐν

ἀγαστῇ ἐπαγγελματικῇ συμπονοῖα εἰργάσθησαν ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῦθεν ἐξεληθοῦσαι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν σχολῶν 17 σειραὶ χημικῶν. Ἐκπλήσσειται λοιπὸν κανεὶς πῶς μόλις σήμερον οἱ συνάδελφοι τοῦ Πολυτεχνείου ἀντελήφθησαν ὅτι ἀποτελοῦν μίαν τελείως χωριστὴν ἐπιστημονικὴν τάξιν, ἔχουσαν τελείως ἀντίθετα συμφέροντα ἀπὸ τοὺς ἀποφοίτους τῶν Πανεπιστημίων, ἅτινα ἔπρεπε νὰ κατοχυρωθοῦν διὰ ἐνὸς ἐχθρικοῦ ἀπέναντι αὐτῶν Νόμου. Τὰ «Χημικά Χρονικά» πιστεύσαντα μετὰ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν ἀδελφωμένην συνεργασίαν ὅλων τῶν σκαπανέων τῆς ἐπιστήμης τῆς Χημείας διὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων αὐτῶν, λυποῦνται ἰδιαιτέρως διὰ τὸν μοιραίως ἀρχόμενον ἐνδοταξικὸν ἀνταγωνισμὸν, ὁ ὁποῖος, χωρὶς οὐδὲν ὠφελήσῃ τὰ ἄτομα ἢ τὰς ομάδας, θὰ βλάψῃ ἀσφαλῶς ὀλόκληρον τὴν τάξιν μας. Καὶ συνιστᾷ εἰς τοὺς ἐξεφρονούντας συναδέλφους τοῦ Πολυτεχνείου νὰ σκεφθοῦν ὀρίμως καὶ νὰ συγκρατήσουν τὸν τοιοῦτον κακὸν ζῆλον τῶν διευθυνόντων τὸ χημικὸν τμήμα τοῦ Τ.Ε.Ε. ὅστις εἶναι προφανὲς ὅτι μόνον ζημίας προκαίται νὰ προκαλέσῃ.

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ε.Ε.Χ., φρονούμεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῆ ὡς παρονοχίδια τὸ ζήτημα τοῦ ταμείου. Γνωρίζομεν βεβαίως μὲ πόσον ὄγκον ἐργασίας βαρύνεται, ἀλλὰ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ κανονικὴ εἰσπραξις τῶν συνδρομῶν τῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεως ἀποτελεῖ σημαντικωτάτην ἐπιτυχίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δικαιολογεῖται οἰαδήποτε θυσία, οἰαδήποτε ἀπώλεια χρόνου. Τὸ χρέμα ἀποτελεῖ ἐπίσης παράγοντα ἀξιόλογον εἰς τὰς πάσης φύσεως προσπάθειας πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν χημικῶν. Ἄς μὴ λησμονώμεν ὅτι εἰς τὸν παράγοντα αὐτὸν ὀφείλεται, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡ ἐντὸς ἔτους σχεδὸν σημαντικὴ ἐξέλιξις τῆς ὀργανώσεώς μας καὶ ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἰδέας τοῦ περιοδικοῦ τῆς μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη θεωρουμένης ὡς χιμαιρικῆς. Ἡ μεγαλυτέρα ἐπομένως οἰκονομικὴ εὐρυχωρία θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων μας. Εἶναι λυπηρὸν δύο καὶ πλέον ἔτη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. 6129, ὅστις κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν Ε.Ε.Χ., νὰ ὑπάρχουν συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι νὰ μὴ εἶναι εἰσέτι μέλη αὐτῆς καὶ ἄλλοι νὰ καθυστεροῦν συνδρομὰς μηνῶν. Ὅπως ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ βαστάζον ὅλον τὸ βᾶρος τῶν δαπανῶν τῆς Ἐνώσεως μόνον τὰ μέλη ἐκεῖνα, ἅτινα μετὰ θαυμαστῆς προθυμίας σπεύδουσαν πάντοτε καὶ καταβάλλουσαν τὰς ὀφειλάς των. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ μία δικαιοσύνη καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, ὥστε ὅλοι νὰ συνεισφέρουν ὕλικῶς ὅπως καὶ ὅλοι καρποῦνται τὰς ἐκ τῆς ὀργανώσεως ὀφελείας. Τὸ ζήτημα δὲ τοῦ ταμείου μὴ λησμονώμεν ὅτι ἔχει σήμερον καὶ ἄλλην ἀκόμη πλευρὰν — τὴν τοῦ περιοδικοῦ. Διὰ κάθε διαφεύγουσαν εἰσπραξιν ἐκ συνδρομῶν τῆς Ἐνώσεως τὰ «Χημικά Χρονικά» ζημιοῦνται τὸ εἰς αὐτὰ ἀνήκον 1/8, ἐφ' ὅσον ὡς γνωστὸν εἰσπραξις συνδρομῆς ἐκ χημικῶν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ καὶ διὰ λογαριασμὸν του δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένη. Ἐνδιαφερόμενοι ἐπομένως διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Ἐνώσεώς μας, ἐνδιαφερόμενοι ἐπίσης

διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ περιοδικοῦ μας, συνιστῶμεν εἰς τὸ Δ. Σ. νὰ ἀφήσῃ πλέον κατὰ μέρος τοὺς δισταγμοὺς καὶ νὰ καταφύγῃ κατὰ τῶν συναδέλφων ἐκείνων οὔτινες, παρὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας ἐκκλήσεις μας, ἀρνοῦνται τὴν ὑλικὴν των συνδρομὴν, εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. 6129 ἐπιτρεπόμενα πιεστικὰ μέτρα. Λυπηρὸν τοῦτο ἀλλὰ ἐπιβεβλημένον.

Αἱ ὑπὸ τῶν «Χημικῶν Χρονικῶν» ἐγκαινιολογούμεναι εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα ἐκδρομαί, δὲν ἀποτελοῦν διόλου ψυχαγωγίαν καὶ δὲν πρέπει οὕτω νὰ ἐρμηνευθοῦν παρὰ τῶν συναδέλφων. Διότι ἐκτὸς τῆς ὠφελείας τὴν ὁποίαν θὰ προσπορίσῃ εἰς τοὺς ἐκδρομαίς ἐκ τῆς ἀμέσου ἐποπτείας καὶ μελέτης τῶν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς περιοχῆς τῆς βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ συνθηκῶν, ἀποτελοῦν συγχρόνως ὑποχρέωσιν τῶν χημικῶν τοῦ κέντρου πρὸς τοὺς εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἐργαζομένους. Μέχρι πρό τινος ἀκόμη οἱ συνάδελφοι τῶν ἐπαρχικῶν εὐρίσκοντο εἰς μίαν πλήρη ἐγκατάλειψιν. Οὐδεὶς ἀπολύτως ἐκ τῶν εὐτυχῶν θνητῶν τῆς πρωτευούσης τοὺς ἐνεθυμεῖτο. Ἡ Ε.Ε.Χ. ἐργαζομένη μετὰ τὴν γνωστὴν νωθρότητα ἐλάμβανε ἀποφάσεις καὶ ὠμίλει ἐξ ὀνόματος τῆς ὀλότητος χωρὶς οὐδέποτε νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ. Ἄν δὲ ἡ πνευματικὴ κίνησις τοῦ κέντρου, ὅσον ἀφορᾷ τοῦλάχιστον τὸν κύκλον μας, εἶναι πενιχρά, ἡ τῶν ἐπαρχικῶν εἶναι πλέον ἢ ἀνύπαρκτος. Τελευταίως ὅμως μία νέα πνοὴ παρατηρεῖται. Οἱ συνάδελφοι τῶν ἐπαρχικῶν ὀργανώθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τοπικοὺς συλλόγους. Ἡ Ε.Ε.Χ. ἀναγνωρίσασα ἐπισήμως τοὺς συλλόγους αὐτοὺς εὐρίσκειται ἀπὸ τῆς ἐπαγγελματικῆς πλευρᾶς εἰς τακτικωτάτην ἐπαφὴν μαζύ των ὥστε οἱ συνάδελφοι τῶν ἐπαρχικῶν νὰ παρακολουθοῦν καὶ νὰ μετέχουν εἰς κάθε προσπάθειαν τῆς Ἐνώσεως. Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἐνώσεως ἐκλέγεται ὑφ' ὄλων τῶν χημικῶν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τελικῶς, τὸ ἀπὸ ἐξαμήνου τακτικῶς ἐκδιδόμενον περιοδικὸν τοὺς φέρει εἰς πνευματικὴν ἐπαφὴν μετὰ τοὺς συναδέλφους τῆς πρωτευούσης καὶ τοὺς παρέχει ὅλην τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν καὶ εἰς γενικωτάτας γραμμάς τὴν κίνησιν τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἐντὸς ἔτους σχεδὸν ἔχει συντελεσθῆ, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς, μία σημαντικὴ πρόοδος, ὥστε οἱ χημικοὶ ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος ν' ἀποτελοῦν πραγματικῶς ἓν ἑνιαῖον σῶμα. Αἱ ἐγκαινιολογούμεναι ἤδη ἐκδρομαί θὰ ἐνισχύσουν ἔτι μᾶλλον τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας καὶ θὰ συσφίξουν τοὺς μεταξὺ τῶν συναδέλφων δεσμούς. Οὕτω δὲ ἐρμηνεύόμεναι, φρονοῦμεν, ὅτι πρέπει νὰ ὑποστηριχθοῦν μετὰ ἐνθουσιασμοῦ παρ' ὄλων τῶν συναδέλφων τῆς πρωτευούσης.

Ἡ εἰς Πάτρας-Αἴγιον ἐκδρομὴ, πρώτη ἐκ τῆς ἐγκαινιολογούμενης σειρᾶς τῶν ἐκδρομῶν τοῦ κέντρου πρὸς τὰς ἐπαρχίας, δὲν παρουσίασε μέχρι τῆς στιγμῆς μέγαν ἀριθμὸν ἐκδρομῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν μᾶς ἀπογοητεύει. Τοῦναντίον ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἰδέαν διότι ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ κίνησις αὕτη θὰ ὠφελήσῃ καὶ σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐπικρατήσῃ. Ὁ σχετικῶς μικρὸς ἀριθμὸς ἐκδρομῶν δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ κάπως ἀκατάλληλον τῆς ἐποχῆς, κυρίως ὅμως εἰς

τὴν δυσκολίαν ἢ ὁποία παρουσιάζεται διὰ τὴν χορηγίαν ἀδειῶν εἰς τοὺς χημικοὺς τῶν βιομηχανικῶν. Καὶ ὅμως οἱ προϊστάμενοί των θὰ ἔπρεπε ὄχι μόνον νὰ τοὺς διευκολύνουν ὅπως συμμετέχουν τοιούτων ἐκδρομῶν ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ἀποστέλλουν ἰδίαις δαπάναις. Ἐνας χημικὸς πάντοτε κάτι θὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἐπισκέψεως καὶ μελέτης συναφῶν βιομηχανικῶν, ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ τρόπου καὶ τῶν ὄρων τῆς παρ' αὐτοῦ ἐφαρμοζομένης μεθόδου πρὸς τὴν αὐτὴν μέθοδον ἐφαρμοζομένην ὑπὸ διαφόρους συνθήκας.

Χ. Χ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἡ Δ.Ε. ἀψηχολήθη εἰς τὰ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν δύο τευχῶν ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7 καὶ εἰς τὴν τρέχουσαν ἐργασίαν τοῦ γραφείου τοῦ περιοδικοῦ, ἤτοι ἀλληλογραφίαν, εἰσπράξεις κ.λ. Ἐπίσης συνεκάλεσε τὴν 14ην Ὀκτωβρίου τὴν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης ἐιδικὴν ἐπιτροπὴν, καθ' ἣν ἐξητάσθησαν αἱ δυνατότητες ἰδρύσεως μιᾶς ἀρτίας χημικῆς βιβλιοθήκης. Πόρισμα τῆς συσκέψεως ἦτο νὰ καταρτισθῇ πρόχειρον πρόγραμμα περαιτέρω ἐνεργειῶν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν σχηματισμὸν ἐνὸς πυρῆνος βιβλιοθήκης, τὸ μὲν διὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν «Χημικῶν Χρονικῶν» ὡς συνδρομητῶν τῶν κυριωτέρων ξένων περιοδικῶν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1937 καὶ τῆς ἀγορᾶς κλασσικῶν τινων συγγραμμάτων, τὸ δὲ διὰ τῆς συλλογῆς τῶν παρ' Ἑλλήνων συγγραφέων ἐκδοθέντων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐπισκεφθῇ κατ' αὐτὰς τοὺς διαφόρους συγγραφεῖς καὶ θὰ παρακαλέσῃ αὐτοὺς ὅπως, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν παλαιότεραν ἐκκλήσιν τῶν «Χημικῶν Χρονικῶν», δωρήσῃ εἰς τὴν ὑπὸ ἴδρυσιν βιβλιοθήκην ἀνά ἓν ἀντίτυπον τῶν συγγραμμάτων των ἢ ἐργασιῶν των.

Ἡ Δ.Ε. προσέλαβε ἐπίσης ὡς προσωρινὸν ὑπάλληλον τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν χιλίων, τὸν κ. Μ. Χριστομόγλου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἡ Δ.Ε. συνιστᾷ εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ε.Χ. ὅπως τὸ ταχύτερον τακτοποιήσῃ τὰς ταμιακὰς ἀπειναντι τῆς Ἐνώσεως ὑποχρεώσεις των. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τὸ περιοδικὸν θ' ἀποστέλλεται εἰς μόνον τὰ ἐνεργὰ μέλη, ἢ δὲ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἀναδρομικὴ ἐγγραφή των δὲν θὰ συνεπάγεται καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν προηγουμένων τευχῶν. Ἦδη τὰ πρῶτα τεύχη πλησιάζουν νὰ ἐξαντληθοῦν.

Τονίζομεν καὶ πάλιν ὅτι αἱ στήλαι τῶν «Χημικῶν Χρονικῶν» εἶναι ἀνοικταὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας χημικοὺς. Ἀναμένομεν ἐπομένως, ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους μας τῶν ἐπαρχικῶν, ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς συλλόγους ἢ καὶ ἀπὸ μεμονωμένα ἀκόμη ἄτομα, τὴν ἀποστολὴν πάσης εἰδήσεως ἐπαγγελματικῆς, ἥτις, ἔχουσα γενικώτερον ἐνδιαφέρον, δύναται νὰ γίνῃ γνωστὴ ἀπὸ τῶν στηλῶν μας.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ "ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ", ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ - ΑΙΓΙΟΝ

Ἡ ἐκδρομὴ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων τῶν Πατρῶν καὶ Αἰγίου καὶ ἀνταλλαγῆν γυνῶν, ἐν κοινῇ συσκέψει μετὰ τῶν ἐκεῖ συναδέλφων, ἐπὶ τῆς πορείας τῆς Ε.Ε.Χ. θὰ διενεργηθῇ ὀριστικῶς κατὰ τὸ προαναγγελθὲν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος (Ὀκτωβρίου) λεπτομερὲς πρόγραμμα.

Ἀναχώρησις ἐκ Πειραιῶς τὴν 7ην μ. μ. τῆς Πέμπτης 5ης Νοεμβρίου ἔ. ἔ. ἀτμοπλοικῶς καὶ ἐπιστροφὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου τὴν 8ην π. μ. τῆς Δευτέρας 9ης Νοεμβρίου. Ἐπίσκεψις τῶν σημαντικωτέρων βιομηχανικῶν τῶν Πατρῶν. Δύο δι' αὐτοκινήτων ἐκδρομαί, ἡ μὲν εἰς Αἶγιον πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἐκεῖ Χαρτοποιίας καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἐλαιουργίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲ εἰς ἐργοστάσιον «Ἀχάϊας».

Τὸ Σάββατον 7ην Νοεμβρίου καὶ ὥραν 7ην μ. μ. θὰ δοθῇ εἰς Πάτρας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Χημείας τῶν Τροφίμων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν κ. Σπυρ. Γαλανοῦ διάλεξις με θέμα: «ἡ τροφή τοῦ ἀνθρώπου».

Τὴν Κυριακὴν 8ην Νοεμβρίου καὶ ὥραν 5 μ. μ. κοινὴ σύσκεψις τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου Χημικῶν Ἀχάϊας μετὰ τῶν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν συναδέλφων πρὸς ἀνταλλαγῆν γυνῶν ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν ζητημάτων.

Περὶ τοῦ ἀκριβοῦς τόπου συγκεντρώσεως, ὥρας ἀναχωρήσεως κ.λ. οἱ ἐκδρομεῖς θὰ λάβωσι γνῶσιν διὰ προσωπικῶν γραπτῶν εἰδοποιήσεων. Διὰ συμπληρωματικὰς πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ε.Ε.Χ. (Εὐπόλιδος 14) καθ' ἐκάστην 6—8 μ.μ.

Η Δ.Ε. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΕΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΩΝ «ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ»

Τὰ «Χημικά Χρονικά» μετὰ τὸ προσεχὲς δὸν τεύχος συμπληρώνουν τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς των. Διότι ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ ἔτος τοῦ περιοδικοῦ μὴ ἀκολουθήσῃ τὸ ἔτος τῆς συνδρομῆς, ἡ ὁποία λήγει ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ 12ου τεύχους ἤτοι τὴν 30 Ἀπριλίου 1937, καὶ τοῦτο ἵνα ἐφεξῆς ταυτίζεται ὁ τόμος (12 τεύχη) πρὸς τὸ ἔτος. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1937 εἰσερχόμεθα λοιπὸν εἰς τὸ Β' ἔτος τῆς ἐκδόσεως. Δὲν πρόκειται αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ κρίνωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ συντελεσθὲν ἔργον. Ὁ δρόμος τοῦ περιοδικοῦ κατὰ τὰ πρῶτα βήματά του ὑπῆρξε δυσκολώτατος καὶ ἡ διαχειριζομένη αὐτὸ Ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζει τὰς ἐλλείψεις αἱ ὁποῖαι παρουσιάσθησαν καὶ παρουσιάζονται. Ἐν καιρῷ ἴσως προβῇ μόνη εἰς αὐτὴν τὴν αὐτοκριτικὴν. Σήμερον ὅμως ἀπευθύνεται πρὸς τὰ μέλη τῆς Ε.Ε.Χ. καὶ τοὺς λοιποὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ διὰ νὰ τοὺς παρακαλέσῃ ὅπως ἐν τῷ μεταξύ ἐκφέρουν καὶ ἐκεῖνοι τὴν γνώμην των ἐπὶ τῆς μέχρι σήμερον συντελεσθείσης ἐργασίας. Ἡ προσεχὴς ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους τοῦ περιοδικοῦ μᾶς παρέχει εὐτυχῶς τὴν δυνατότητα τοιούτων τυχόν βελτιώσεων ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Δ.Ε. μετὰ ἐξαιρετικῆς εὐχарσθήσεως θὰ ἀκούσῃ γνώμας καὶ κρίσεις, ὅθενδήποτε προερχομένας, καὶ θὰ υἰοθετήσῃ τὰς ἐξ αὐτῶν ὠφελίμους χάριν τῆς μεγαλυτέρας

προόδου τοῦ περιοδικοῦ μας, τὸ ὅποιον, μὴ λησμονώμεν, ἀποτελεῖ κτῆμα ἄλων τῶν Ἑλλήνων χημικῶν.

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΗΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΦΙΛΙΠΠΙΝΑΣ ΝΗΣΟΥΣ

Εἶναι γνωστὸν τὸ δαιμόνιον τοῦ ξενιτευμένου Ἑλλήνου. Δὲν ὑπάρχει γωνία τῆς γῆς ὅσονδήποτε ἀπομακρυσμένη εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ συναντήσωμεν ἕνα συμπατριώτην μας ποῦ μετὰ μὴ μόνον ἐφόδια τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν δραστηριότητά του νὰ ἔχη ἐξελιχθῇ καὶ νὰ κατέχη σημαίνουσιν θέσιν. Μεταξὺ ὅμως τῶν τῶσων Ἑλλήνων οἵτινες τιμοῦν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ξένην, ἐξέχουσα θέσις ἀνήκει εἰς τὸν συνάδελφόν μας χημικὸν τῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργ. Α. Ἀδαμόπουλον, ἰδρυτὴν καὶ ἰδιοκτήτην ἀνωτέρας Σχολῆς ἐφηρμοσμένης χημείας ἐν Μανίλᾳ τῶν Φιλιππίνων Νήσων.

Ὁ κ. Γ. Α. Ἀδαμόπουλος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐκπρόσωπος τοῦ αὐτοδημιουργήτου. Ἀποφοιτήσας τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ 1923 ἰδρυσεν ἀμέσως φροντιστήριον διὰ τὴν κατάρτισιν φοιτητῶν εἰς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας τὸ ὅποιον ἐπὶ τριετίαν εἰργάσθη λίαν εὐδοκίμως καταστὰν ταχέως τὸ τελειότερον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὸ εἶδος του. Κατὰ τὸ 1927 ἐγκατέλειψε τὴν Ἑλλάδα καὶ μετέβη κατ' ἀρχὰς εἰς Γερμανίαν καὶ βραδύτερον εἰς Αὐστραλίαν ὅπου εἰργάσθη εἰς διάφορα ἐργοστάσια χημικῆς βιομηχανίας. Τελικῶς ἐγκατεστάθη εἰς Φιλιππίνας Νήσους ἰδρύσας κατὰ τὸ 1932 εἰς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ τεραστίου αὐτοῦ νησιωτικοῦ συγκροτήματος Μανίλαν, ὁμώνυμον ἀνωτέραν σχολὴν.

Ἡ σχολὴ αὕτη (Idamson School of Industrial Chemistry and Engineering) εἶναι ἰσότημος πρὸς τὰ δέκα ἄλλα Πανεπιστήμια τῶν Φιλιππίνων καὶ ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν μετὰ δικαίωμα μετεγγραφῆς τῶν μαθητῶν τῆς εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς.

Τὰ διπλώματα ἅτινα παρέχει εἶναι χημικῶν βιομηχανῶν, μηχανικῶν, μεταλλειολόγων κ.λ. μετὰ εἰδικευσιν εἰς ὄλους τοὺς κλάδους τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, κατόπιν ἐπιμελοῦς διδασκαλίας εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ δλοκλήρου ἐπιτελείου καθηγητῶν καὶ μακρᾶς ἀσκήσεως εἰς τὰς πλουσιωτάτας ἐργαστηριακὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἰδρύματος. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς χάρις εἰς τὰς πρακτικὰς γνώσεις τὰς ὁποίας ἀποκομίζουν ἐργάζονται ἐπιτυχῶς εἰς τὰ διάφορα ἐργοστάσια, μεταλλεῖα καὶ λοιπὰ πλουτοπαραγωγικὰ ἔργα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀποικίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Οὕτως ἡ φήμη τῆς Σχολῆς τοῦ κ. Ἀδαμοπούλου ἔχει κατ' ἐξοχὴν εὐρυνθῆ τελευταίως.

Ἡδὴ ὁ ἰδρυτὴς καὶ Πρόεδρος αὐτῆς βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐπίσης χημικοῦ τῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Α. Ἀδαμοπούλου καὶ τοῦ λοιποῦ ἐπιτελείου τῶν καθηγητῶν ἐργάζονται λίαν καρποφόρως πρὸς διάδοσιν τῶν ἐφαρμογῶν τῆς χημείας μεταξύ τῶν 14 ἑκατομμυρίων κατοίκων τῶν Φιλιππίνων Νήσων συνεχῶς βελτιοῦντες καὶ ἐπεκτείνοντες τὴν Σχολὴν των πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τῆς χημικῆς μορφώσεως.

I. Δ. Κ.